

mácnosti, jakož i z toho, že domácnost se řídí v první řadě dle manželského stavu. Sociálnímu postavení muže přiměřené věno tvoří nejzazší hranici dotační povinnosti. Dotační povinnost se zakládá na druhé straně na ochraně zájmu manželčina, nevstoupiti beze věna do manželského svazku. Následkem toho ustanovuje zákon, že věno má být dáno při uzavření manželského sňatku. V tomto okamžiku vzniká dotační nárok a stává se splatným a dle něho jest zmíněnou nejzazší hranici zjistiti; pozdější změna ve společenském postavení muže nemá na stanovení výšky věna žádného vlivu. Naproti tomu způsobilost k plnění osobou k dotaci povinnou posouditi nutno dle okamžiku skutečného uplatňování dotačního nároku, poněvadž zákon vychází s toho stanoviska, že zřízení věna nemá vésti k podrytí hospodářského stavu osoby k dotaci povinné, a že při její nezpůsobilosti k plnění padá povinnost nésti náklady spojené s udržováním manželského svazku plně na manžela. První soudce však nezjistil majetkového stavu matky v době uzavření sňatku a na druhé straně nezjistil, zda obnos 4000 Kč matkou žadatelce odevzdáný byl jí dán jako část věna či na srážku dědického podílu. Poněvadž rekursnímu soudu nelze dle stavu spisů o těchto okolnostech správný obraz si učiniti a poněvadž jeho povinností jest přezkoumati věc dle stavu prvním soudem zjištěného, bylo vzhledem k tomu, že nesporné řízení jest řízení z úřední moci, napadené usnesení zrušiti a prvnímu soudci uložiti po zjištění těchto okolností, by věc znovu rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Není odporu v napadeném usnesení, jak se domýšlí stěžovatelé. Správně má rekursní soud za to, že pro rozhodnutí otázek, zda a v jakém objemu jest účinnou dotační povinnost, směrodatnou jest doba sňatku oprávněné osoby. Vždyť nárok na věno se zřetelem na jeho zákonný účel vznikl vejitím stěžovatelky ve sňatek (§ 1220 obč. zák.), stal se tehdy splatným a nutno ho proto dle tehdejšího stavu majetku vyměřiti. Při tom na věci nemění ničeho ta okolnost, zda žádá se o věno ihned či delší dobu po sňatku, jelikož nastalými změnami v majetkových poměrech osoby včleněm povinné objem tohoto nároku nemůže býti zvýšen, řídí se však její povinností k plnění dle doby, kdy byla žádost o věno podána. Jelikož pak majetek Jenovefy O. v čas sňatku nebyl zjištěn, není tu podkladu pro vyměření věna a proto právem uznal rekursní soud, že konané šetření nutno v té příčině doplniti, jakož i zjistiti, jak se měla věc s částkou 4000 Kč po sňatku stěžovatelům danou.

Čís. 1169.

Došed svéprávnosti může poddědic žádati, by zrušeny byly soudní dozor a opatrovnictví nad substitučním jměním.

(Rozh. ze dne 6. září 1921, R II 352/21.)

Poddědic domáhal se zrušení soudního dozoru a opatrovnictví nad substitučním jměním podáním, jež spolupodepsali přední dědic, zatím zle-

tilosti dosahnuvší, a substituční opatrovník. Návrh byl oběma nižšími soudy zamítnut, rekursním soudem z těchto důvodů: I když se nehledí k tomu, že návrh stěžovatele Hugona K-a (fiduciáře) — souhlas ostatních dvou stěžovatelů ke stížnosti vůbec není prokázán — ze dne 8. června 1921 je v přímém odporu s jeho vlastním návrhem ze dne 11. října 1920 a 12. února 1921, v němž sám po úmrtí předšlého substitučního kurátora žádal ustanovení nového substitučního kurátora a že s ohledem na stanovisko § 79 nesporného říz. stěžovatelem, jak v návrhu ze dne 8. června, tak i v jeho stížnosti výslovně zaujatého, ne on, nýbrž Gustav K. ml. (fideikomisař), jehož práva jedině dle § 79 nesp. říz. napadeným usnesením případně by mohla býti dotčena, by býval oprávněn tento návrh učiniti a ne jen k příslušnému návrhu Hugona K-a dáti svůj souhlas, přehlíží stěžovatel, že v testamentu Gustava hraběte K-a Gustavu K-ovi mladšímu nebylo přiznáno právo disponovati s právní závazností se substitučním jméním, jež mu snad svého času připadne. Je tedy prvním soudu plně přisvědčiti, když zjišťuje, že projednání pozůstalosti ohledně substitučního jmění ještě není ukončeno a že se to, jakož i zákonný podnět k sprostění kurátora stane aktuální teprve, až nastane substituční případ. Uvážili-li se pak ještě, že přece není absolutně vyloučena možnost, že v čase, kdy substituční případ nastane, nikoliv Gustav K. ml., ale snad jeho potomstvo, jež nyní ještě není zrozeno, přijde v úvahu, je napadenému usnesení se stanoviska § 77 a zvláště § 77/3 nesp. říz. přiznati plnou oprávněnost.

Nejvyšší soud návrhu vyhověl.

Důvody:

Srovnalá rozhodnutí nižších soudů přiči se zřejmě zákonu. Formální pochybnosti rekursního soudu nejsou opodstatněny. Trváním soudního dozoru a opatrovnictví nad substitučním jméním jsou značnou měrou dotčeny zájmy dědice fiduciárního Hugona K-a; tím jest dána jeho legitimace k podanému návrhu, a když návrh byl zamítnut, dle § 9 nesp. říz. též jeho legitimace k rekursu. Souhlas dědice fideikomisárního a substitučního opatrovníka k návrhu jest dostatečně vykázan tím, že oba podepsali příslušné podání. Okolnost, že Hugo K. podáním ze dne 11. října 1920 a ze dne 12. února 1921 sám navrhl zřízení nového opatrovníka substitučního, nemůže mu býti na újmu, když právní názor, z něhož vycházel, podává ony návrhy, byl mylným. Ve věci samé uváženo toto: Nařízena-li fideikomisární substituce ve prospěch poddědice již zrozeného, zletilého a svéprávného, přísluší v době, než nastane případ substituce, jen tomuto právu dozoru a případné žaloby za tím účelem, by kmenové jmění nebylo ztenčeno a zhoršeno; pozůstalostní soud v takovém případě nemá v té příčině ani práv, ani povinností. K právním jednáním, které se dotýkají podstaty jmění substitučního, jest ve zmíněném případě třeba toliko souhlasu a svolení dědice fideikomisárního. Vždyť tento může kdykoli částečně nebo zcela se vzdáti svého práva substitučního (§§ 551, 805 obč. zák.). Potud dlužno uvést na pravou míru názor soudu rekursního, že fideikomisární dědic Gustav K. není po dosažené zletilosti oprávněn disponovati s právní závazností o substitučním jmění. Jen když dědic není svéprávným, povinen jest soud — za dalších podmínek § 77 čís. 1 nesp. říz. — ustanoviti mu k projednání pozůstalosti zvláštního opatrovníka —

a je-li fideikomisární substitucí k dědictví povoláno potomstvo ještě nezrozené, má soud dle § 77 čís. 3 nesp. říz. zříditi substitučního opatrovníka, který pak ovšem má práva, jinak fideikomisárnímu dědici samému příslušející. V daném případě povolal zůstavitel Gustav hrabě k. ve své závěti ze dne 29. prosince 1897 za fideikomisárního dědice pouze a jedině svého synovce Gustava K. ml., nikoli také jeho potomstvo. Ustanovení § 615 odstavec druhý obč. zák. (§ 59 třetí dílčí novely), dle něhož pokud není za to míti, že chtěl zůstavitel něco jiného, přechází právo fideikomisářovo i tehdy na jeho dědice, když nedožije se případu substituce, nemá zde místa, pončvadž zůstavitel zemřel před 1. lednem 1917. a proto dotčený předpis dle § 60 třetí dílčí novely neplatí. Tím padá úvaha soudu rekursního, že není vyloučena možnost, že v čase, kdy nastane případ substituce, přijde v úvahu nikoli Gustav K. ml., nybrž snad jeho potomstvo nyní ještě nezrozené. Gustav K. ml. pak jest nyní zletilý, a proto není příčiny, by soudní dozor a opatrovnictví nad substitučním jměním na dále byly zachovány, zvláště když dle zásady § 79 nesp. říz. a § 823 obč. zák. mimo případy v zákoně výslovně vytčené nelze zletilým účastníkům proti jejich vůli vnucovati opatrovníky. Podle § 16 nesp. říz. bylo tudíž dáno místo mimořádnému rekursu dovolacímu a změnou usnesení obou nižších soudů vyhověno podanému návrhu.

Čís. 1170.

Vyrovňovací řád (čís. nařízení ze dne 10. prosince 1914, čís. 337 ř. zák.).

I odročené stání musí spadatí ještě do 90denní lhůty a nesmí žádným způsobem býti položeno za její mez. Rozhodnutí ministerstva o prodloužení lhůty jest pro rozhodnutí soudu předurčujícím.

Vyrovňovací řízení trvá, dokud zastavovací usnesení soudu nenabylo právní moci, lze však v něm pokračovati pouze potud, pokud 90denní lhůta neuplynula, pokud se týče pokud její prodloužení bylo již povoleno.

Návrh na prodloužení lhůty jest učiniti za trvání řízení vyrovňovacího, třeba již lhůta byla uplynula.

(Rozh. ze dne 9. září 1921, R I 1136/21.)

Vyrovňovací řízení zahájeno bylo dne 13. dubna 1921, vyrovňovací rok konán 21. května a 25. června 1921 a odročen pak na neurčito následkem podnětu dlužníka a vyrovňovacího správce na prodloužení 90denní lhůty § 56 čís. 1 vyr. řádu. O tomto podnětu slyšeno 9. července 1921 věřitelstvo a podal pak soud vyrovňovací zprávou ze dne 11. července 1921 motivovaný návrh ministerstvu spravedlnosti na prodloužení lhůty té o dalších 90 dní. (Návrh tedy podán před uplynutím původní zákonné 90denní lhůty, která končila teprve 12. července 1921.) Ministerstvo spravedlnosti v dohodě s ministerstvem obchodu výnosem ze dne 4. srpna 1921, došlým na soud 6. srpna 1921, návrhu tomu nevyhovělo, načež soud usnesením ze dne 6. srpna 1921 vyrovňovací řízení vedle § 56 čís. 1 vyr. ř. zastavil. V další zprávě k příkazu téhož ministerstva podané ze dne 14. srpna 1921 soud na návrhu svém setrval, prohlásiv, že ho má i nadále za odůvodněný. Dne 15. srpna 1921 podali dlužník a 5 věřitelů do obou zastavovacího usnesení rekurs, v němž uplatňovali též,